

Kulturring Østjylland

Slutevaluering

Kulturregion Kulturring Østjylland 2021 - 2024

Kulturring Østjyllands Regionsbestyrelse, som udgøres af udvalgsformændene fra de syv samarbejdende kommuner, har på møde den 21. februar 2024 drøftet og evalueret foreløbige resultater og afledte effekter af den gældende kulturaftale.

Evalueringen er udarbejdet med forbehold for igangværende projekter under den gældende aftales tre indsatsområder. En endelig evaluering vil blive gennemført ved kulturaftalens udløb.

På tværs af kulturringskommunerne er der bred enighed om, at samarbejdet skaber mærkbar værdi for både borgere, kulturinstitutioner, medarbejdere og øvrige samarbejdspartnere. Hertil at kulturaftalen understøtter en vigtig kulturpolitisk dialog på tværs af kommunegrænser, og at samarbejdet bidrager til at løfte kompetencer og højne kvaliteten af både processer og projekter. Gennem samarbejdet er kulturringskommunerne i stand til at understøtte og gribe borgernes engagement og opbygge ny erfaring og viden på konkrete indsatsområder.

Med en særlig og ufravigelig insisteren på at udvikle indsatsområder og projekter i tæt samarbejde og dialog – på tværs af kulturregionens deltagende kommuner, og med inddragelse af forskellige fagpersoner på skoleområdet, på museer, i kulturinstitutioner mv. har Kulturring Østjylland udviklet et unikt arbejdsfællesskab, hvor refleksioner over egne og fælles erfaringer løbende anvendes i projektforbedringer.

”Vi kan meget mere, når vi er flere der arbejder sammen”

Tage Nielsen – Formand for Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalget, Skanderborg Kommune

Afsæt

Med bæredygtighed som et bærende princip i arbejdet er visionen for Kulturring Østjylland at skabe fælles metodeudvikling og innovation indenfor det kulturelle arbejde med børn og unge.

Kulturregion Kulturring Østjyllands mission er at være en attraktiv region med en tydelig kulturel identitet, der tager udgangspunkt i kommunernes styrkesider – den smukke natur, kystlinjen, landsbyerne og de mindre provinsbyer. Kulturaftalen udfolder sig gennem tre indsatsområder, der tilsammen bærer ambitionen om at afprøve og udvikle metoder i samarbejde med fagprofessionelle og med børn og unge i kulturregionen.

Indsatsområderne er:

- Kultur og sundhed for børn og unge
 - Unges brug af kulturhuse og spillesteder
 - Kunst og kultur under åben himmel
-

Kulturring Østjylland

Resultater

De væsentligste resultater i kulturaftalen, som har bidraget til at løfte og styrke kulturlivet i Kulturregionen i den pågældende periode (herunder 2-3 udvalgte resultater, samarbejde og engagement blandt børn og unge)

1. Kultur og sundhed for børn og unge

I perioden 2021 – 2024 har Kulturring Østjylland arbejdet med at anvende kulturelle og kunstneriske aktiviteter som en ressource til at fremme sundhed og forbedre livskvaliteten for børn og unge i kulturregionen.

Livshistorier

Som eksempel kan nævnes projektet Livshistorier, som bringer børn og ældre sammen i generationsmøder med den gode samtale som omdrejningspunkt – samtaler om de sjove, skøre og måske sørgelige oplevelser, som livet byder på. Med dansk, historie og billedkunst som den faglige ramme har 5. klasses elever i de syv kulturringkommuner bearbejdet og kunstnerisk fortolket både de ældres og deres egne fortællinger.

Link til videodokumentation: [Lifestories // Livshistorier \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)

Evaluering af projektet, som inkluderede samtaler med tilknyttede lærere, plejepersonale og deltagende børn, pegede på at børnene oplever at have indgået i en meningsfuld kunstnerisk og kulturel sammenhæng. Foruden at løfte relationskompetencerne hos den enkelte deltager har projektet bidraget til at styrke det lokale samarbejde på tværs af kulturelle og sundhedsfaglige områder. I samarbejde med Skoletjenesten – Videncenter for eksterne læringsfællesskaber, har Kulturring Østjylland udarbejdet en motiverende guide til gennemførelse af projektet. Guiden kan anvendes af både kunstnere, skolelærere og plejepersonale, som søger inspiration til gennemførelse af tilsvarende projekter.

Samlet set har projektet Livshistorier medført ny viden om værktøjer og metoder til udvikling, gennemførelse og evaluering af kultur- og sundhedsprojekter.

"Livshistorier er et vigtigt og rørende projekt"

Allan Gjersbøl Jørgensen – Formand for Kultur- og Fritidsudvalget, Norddjurs Kommune

Kunstens potentiale – Om at anvende kulturfaglighed i et sundhedsperspektiv

På baggrund af erfaringer fra projektet Livshistorier har Kulturring Østjylland indgået samarbejde med Institut for Kommunikation og Psykologi ved Aalborg Universitet om at udbyde kursusforløbet Kunstens Potentiale; et opkvalificeringsforløb for medarbejdere på teater-, musik-, kulturskoler, biblioteker og lignende. Med afsæt i konkrete kultur- og sundhedsprojekter ude i kommunerne udforsker Kulturring Østjylland hvordan kulturregionen kan integrere kulturfaglige baggrunde i meningsfulde initiativer, der fremmer sundhed. Kurset inkluderer undervisning, workshop, løbende sparring, afvikling af projekter samt evaluering.

"Vi kan tiltrække undervisere og aktører på et højere niveau sammen, end vi kan hver for sig"

Kasper Glyngø – Formand for Udvalget for Fællesskab, Hedensted Kommune

Kulturring Østjylland

2. Unges brug af kulturhuse og spillesteder

Med indsatsområdet Unges brug af kulturhuse og spillesteder arbejder kommunerne i Kulturring Østjylland tæt sammen om at undersøge, hvordan etablerede spillesteder, kulturhuse, foreninger og fællesskaber kan øge deres evne til at inddrage, engagere og skabe bæredygtige relationer til nye unge kulturskabere. Målet med indsatsen er dels at understøtte flere unges engagement i, tilknytning til og forståelse for deres handlemuligheder, dels at udvikle og styrke allerede etablerede kulturaktører.

Indsatsen bygger bro mellem én eller flere frivillige foreninger/kulturaktører i hver af de syv kommuner og en gruppe unge som rekrutteres til projektet. I projektperioden indgår de lokale kulturaktører i et gensidigt læringsforløb med de deltagende unge; et forløb som går på tværs af de syv kommuner, og som også inddrager nationale og internationale samarbejdspartnere. De etablerede aktører og de unge kulturskabere deltager i fælles workshops og konferencer med inspirerende oplæg, oplevelser og konkret metodeudvikling, hvor potentialet til den bedste vej mellem tradition og fornyelse udforskes. Missionen er at bidrage til at sikre den kulturelle fødekæde via gensidig mesterlære, hvor de, der allerede "gør", bliver bedre rustet til at inddrage og understøtte dem der endnu ikke "tør".

Med projektet er det tydeligt at se hvordan kommunernes ungemiljøer er blevet styrket gennem samarbejdet med Kulturring Østjylland. I flere kommuner er helt nye kulturelle ungemiljøer blomstret op og groet til selvstændige enheder med mange kernefrivillige ungeaktører i det enkelte miljø. De unge opbygger nye kompetencer og demokratisk selvtilid, og skaber netværk og meningsgivende samarbejder på tværs af både deres lokalmiljø, kulturringkommunerne og i landsdækkende ungemiljøer. De afvikler koncerter, events og fællesskabsorienterede aktiviteter for og med andre unge i deres nærmiljø. Et særligt fokus for den resterende del af aftaleperioden ligger på rekruttering og mobilisering, så ungemiljøerne får de bedst mulige betingelser for at udvikle sig til bæredygtige enheder.

"Unge brug af Kulturhuse og spillesteder har gjort os stolte. At de unge bliver engagerede, at de samarbejder på tværs, er en vigtig træning til civilsamfundet"

Marianne Hundebøll – Formand for Kultur- og Fritidsudvalget, Odder Kommune

Foruden nærværende projekt, har Kulturring Østjyllands kulturaktører iværksat en række andre initiativer indenfor overskriften, Unges brug af kulturhuse og spillesteder. Projekterne tæller blandt andet et samarbejdsprojekt mellem adskillige af kulturregionens biografer og animationsskolen i Viborg, som i fællesskab inddrager unge 8. klasses elever i produktionen af en række film, som vises i lokale biografer. Dertil en teatercamp på tværs af unge i flere kommuner samt en indsats på en række biblioteker, som sigter mod at uddanne børn og unge indenfor biblioteks- og kulturarbejde f.eks. højtlesning, krepilot, værtskab mv.

3. Kunst og Kultur under åben himmel

Vi ved, at naturen kan bidrage til at understøtte menneskers oplevelse af sammenhæng, ro, fordybelse og nærvær. Derfor arbejder kulturregionens kommuner med at bringe naturen endnu mere i spil i mødet mellem børn og unge og kunst og kultur; konkret gennem udvikling og afvikling af en række kunstneriske og kulturelle oplevelser på uventede steder og i mødet med den omkringliggende naturarv. Formålet med indsatsområdet er således at afprøve og undersøge nye formater for unges møde med kunst og kultur ude i naturen. Indsatsen skal med andre ord hjælpe kunsten og kulturen ud under den åbne himmel, hvor den er frit tilgængelig og til fri anvendelse og

Kulturring Østjylland

fortolkning. Med afsæt i disse mål, og med særlig fokus på inddragelse af andre fagligheder, herunder lokale kunstnere, museumsfolk, naturformidlere, pædagogisk personale mv. har Kulturring Østjylland afviklet en række prøvehandlinger, som alle havde det til fælles, at de blev gennemført med målet om at indsamle viden og erfaring med afvikling af kunst- og kulturprojekter under åben himmel. Prøvehandlingerne havde mange forskellige udtryk, og involverede mange forskellige aktører i kulturregionen. Som eksempler kan nævnes: "På jagt efter Høj-Stene Kongens Kongsgaard", en arkæologisk udgravning og kunstworkshop, hvor 400 børn deltog ved en offentlig arkæologisk udgravning med Moesgaard Museum. "Vikingetræf på Samsø" med tilhørende podcast med deltagelse af over 1.000 gæster og over 22.000 lyttere. "Munkenes komme til Øm Kloster", "Savn og Sagaer", "Kunst og Klima" m.fl. Prøvehandlingerne involverede en lang række forskelligartede børn og unge i produktionen og tiltrak samlet set over 4.000 gæster.

På baggrund af erfaringer indsamlet under prøvehandlingerne, afvikler Kulturring Østjylland i tæt samarbejde med Teater Fluks projektet Hjemstavn. Hjemstavn er en række lokalt forankrede vandreforestillinger, som gør brug af forskellige kunstneriske greb; trådløse høretelefoner, performance og scenografi – alt sammen baseret på research, lokal knowhow og inddragende workshops med børn og unge fra de syv kommuner. Vandreforestillingerne, som finder sted i sensommeren 2024, bliver skabt som en montage af elementer, der tilpasses den givne kommune og de specifikke kontekster. Med hjemstavn undersøges det, hvordan vi som flokke og individer forbinder os til de landskaber vi er, lever og bor i og ikke mindst de natur- og kulturhistoriske elementer de består af.

Link til videoer fra prøvehandlinger: [Videoarkiv for Kulturregion Kulturring Østjylland \(cloud.microsoft\)](#)

Perspektiver

Fremadrettede perspektiver og udviklingspotentialer som kan anvendes som grundlag for udarbejdelsen af en eventuel ny kulturaftale (herunder strategisk og national relevans).

Kulturring Østjylland er påbegyndt en proces frem mod en ny kulturaftale, som inddrager aktører på forskellige niveauer. Processen blev igangsat i september 2023, hvor Regionsbestyrelsen gennemførte en intern workshop, fastsatte tidsplan og nedslag i arbejdet.

Lokale aktører er efterfølgende blevet inddraget ved et aktør- og netværksmøde i november 2023, hvor de første spadestik til form og indhold for en ny kulturaftale blev taget.

I maj 2024 inviteres Kulturring Østjyllands stående udvalg til at indgå i en fælles drøftelse af indholdet i den kommende kulturaftale. Drøftelsen har til formål at understøtte regionsbestyrelsens arbejde med at identificere og prioritere overordnede mål, rammer og indhold.

I perioden 2021-2024 har Kulturring Østjylland skabt en lang række resultater under indsatserne. Det arbejde ser Regionsbestyrelsen frem til at fortsætte og udvikle i tæt og konstruktivt samarbejde.

"Synergien og det at løfte i flok er noget af det bedste ved at være med i en kulturaftale."

Helle Hansen – Formand for Børne- og Kulturudvalget, Samsø Kommune